

MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA
Direktorat za razvoj industrije i zanatstva

**Najčešća pitanja i odgovori u vezi primjene pojedinih odredaba novog Zakona o
privrednim društvima („Službeni list Crne Gore“, br. 90/2025 i 121/2025)**

- 1. Primjena člana 254** - „Da li se na istoj sjednici skupštine akcionara može po jednoj tački dnevnog reda donijeti statut akcionarskog društva kojim je utvrđen način upravljanja, a odmah nakon toga po drugoj tački dnevnog reda izabrati organi u skladu sa statutom ili se mora sačekati da se donijeti statut prvo registruje u CRPS pa onda sazvati druga skupština akcionara na kojoj će se izabrati organi u skladu sa statutom?“

ODGOVOR: Na istoj sjednici skupštine akcionara moguće je donijeti odluku o usvajanju novog statuta po prvoj tački dnevnog reda, a po narednim tačkama izvršiti izbor organa upravljanja, u skladu sa usvojenim statutom.

- 2. Primjena člana 272** - „Da li postoji neki uslov za primjenu stava 2 ovog člana ili akcionarsko društvo može bezuslovno da statutom utvrdi kvorum potreban za rad sjednice skupštine akcionarskog društva, koji ne može biti niži od 33% ukupnog broja akcija sa pravom glasa?“

ODGOVOR: Statutom akcionarskog društva može se odrediti drugačiji kvorum u odnosu na kvorum propisan stavom 1 člana 272 (polovina od ukupnog broja akcija sa pravom glasa), koji ne može biti niži od 33% ukupnog broja akcija sa pravom glasa. Zakonom nijesu predviđeni posebni uslovi za primjenu ovog člana.

- 3. Primjena čl. 275 i 276** - „Da li primjena navedenih članova znači da akcionarsko društvo nije u obavezi da omogući učešće u radu skupštine akcionarskog društva korišćenjem elektronskih oblika komunikacije i održavanje virtuelne sjednice skupštine akcionara ako takav način održavanja sjednica nije utvrđen statutom akcionarskog društva?“

ODGOVOR: Akcionarsko društvo može statutom predvidjeti mogućnost učešća u radu skupštine akcionara korišćenjem elektronskih oblika komunikacije, kao i održavanje virtuelne sjednice skupštine akcionara. Ukoliko to nije predviđeno statutom akcionarskog društva, onda ne postoji obaveza društva da to obezbijedi.

- 4.** „Da li akcionarska društva moraju **u roku od 3 mjeseca** počev od dana početka primjene novog Zakona o privrednim društvima sazvati vanrednu skupštinu akcionara na kojoj će se razriješiti odbor direktora prije isteka mandata i izabrati novi odbor

direktora čijim članovima će po svemu sudeći mandat trajati par mjeseci, odnosno do održavanja redovne skupštine akcionara koja se mora održati do kraja juna mjeseca tekuće godine?”

ODGOVOR: Da. (Obaveza usklađivanja organizacije i registracije promjena u CRPS u roku od tri mjeseca od početka primjene zakona). Pitanje trajanja mandata članova odbora direktora zavisi od toga na koji način je predviđeno trajanje mandata statutom društva, obzirom da se istim može predvidjeti da članovima odbora direktora mandat ne ističe na prvoj redovnoj sjednici, već da mandat može trajati i duže (do 4 godine).

5. „Kakav će dalji status imati **izvršni direktor akcionarskog društva sa jednodomnim upravljanjem** koji je na funkciju izvršnog direktora kao inokosnog organa izabran u skladu sa odredbama važećeg zakona, a kojem neće mandat isteći prije početka primjene novog Zakona o privrednim društvima?

Da li se izvršni direktor koji je izabran od strane odbora direktora i kojem mandat neće isteći prije početka primjene novog zakona, mora razriješiti dužnosti prije isteka mandata nakon početka primjene zakona i na njegovo mjesto izabrati novi izvršni direktor od strane skupštine akcionara koji neće više biti inokosni organ nego će biti član odbora direktora ili će dosadašnji izvršni direktor kojem nije istekao mandat i dalje ostati na poziciji izvršnog direktora ali ne kao inokosni organ nego će od strane skupštine akcionara biti izabran u odbor direktora kao kolektivno tijelo?

Ako dosadašnji izvršni direktor kojem neće isteći mandat prije početka primjene zakona može ostati na poziciji izvršnog direktora s tim što će biti i član odbora direktora, obavlja funkciju u skladu sa Ugovorom o radu koji je ranije zaključio sa akcionarskim društvom i da li mu mandat ističe nakon isteka perioda na koji je prvi put izabran na dužnost izvršnog direktora od strane odbora direktora ili mu mandat teče od momenta njegovog izbora u odbor direktora, neovisno što mu je jedan period mandata već protekao prije izbora za člana odbora direktora?”

ODGOVOR: Izborom novih organa upravljanja na sjednici skupštine akcionara koja je sazvana radi usklađivanja organizacije i poslovanja akcionarskog društva sa odredbama novog Zakona o privrednim društvima, prestaje mandat dotadašnjim organima upravljanja. Odlukom o imenovanju članova organa upravljanja, te statutom društva, uređuju se pitanja trajanja mandata članova organa. Član 308, stav 3 novog Zakona propisuje da se „Statutom akcionarskog društva može odrediti različita dužina trajanja mandata za različite članove organa upravljanja akcionarskog društva, kao i različita dužina trajanja prvog mandata i narednih mandata istog člana organa upravljanja“. Ukoliko izvršnom direktoru mandat istekne prije početka primjene novog Zakona o privrednim društvima, može se imenovati vršilac dužnosti izvršnog direktora (v.d.) u skladu sa važećim Zakonom o privrednim društvima (član 174 stav 7). Do početka primjene novog Zakona o privrednim društvima primjenjuju se odredbe važećeg zakona, uključujući i one koje se odnose na izbor organa upravljanja, pa tako i na izbor izvršnog direktora.

Zakon o privrednim društvima ne uređuje radno-pravni status izvršnog direktora, već je taj status uređen Zakonom o radu.

- 6. Primjena člana 293** - „Ako je izvršni direktor inkorporiran u kolektivno tijelo u ovom slučaju odbor direktora, a pri činjenici da vodi poslove akcionarskog društva i zastupa društvo, da li to znači da odbor direktora uprkos činjenici što je kolektivno tijelo ne donosi kolektivno odluke nego izvršni direktor ima pravo da donosi samostalno odluke iz oblasti poslovanja akcionarskog društva?

Ako odbor direktora ima pravo da izvršnim direktorima daje obavezujuća uputstva, da li kod donošenja tih uputstava može da učestvuje i izvršni direktor budući da je i on član odbora direktora?“

ODGOVOR: Odredbom člana 298 Zakona jasno je određena nadležnost odbora direktora, a odredbom člana 293 istog, nadležnost izvršnog direktora. Prema tome, svaki organ treba da vrši poslove koji su mu zakonom stavljeni u nadležnost. Izvršni direktor nema pravo glasa u slučajevima kada se odluka odnosi na njegov rad, odgovornost ili lični interes, odnosno u situacijama koje bi predstavljale sukob interesa, u skladu sa načelom izuzeća člana organa društva iz člana 50 ZoPD. Na sjednicama na kojima se daju obavezujuća uputstva izvršnim direktorima, izvršni direktor učestvuje u raspravi, ali se izuzima iz glasanja ako je odluka u vezi sa njegovim radom ili nadležnošću.

- 7. Primjena člana 294** - „Da li je obaveza imenovanja generalnog direktora ako akcionarsko društvo ima samo 1-og izvršnog direktora, odnosno da li je taj 1 izvršni direktor ujedno i generalni direktor po automatizmu ili se generalni direktor imenuje isključivo samo za slučaj da akcionarsko društvo ima više od jednog izvršnih direktora?“

ODGOVOR: U slučaju jednodomnog upravljanja akcionarskim društvom, društvo može, umjesto odbora direktora, imati jednog direktora, na koje lice se shodno primjenjuju odredbe ovog zakona o odboru direktora i to lice je generalni direktor (član 300 Zakona). Prema članu 294 ZoPD, odbor direktora imenuje jednog od izvršnih direktora ovlašćenih za zastupanje akcionarskog društva za generalnog direktora. Dakle, ukoliko akcionarsko društvo u okviru odbora direktora ima samo jednog izvršnog direktora, on nije generalni direktor.

- 8. Primjena člana 295** - „Polazeći od činjenice da je odbor direktora kolektivno tijelo a da je izvršni direktor član tog kolektivnog tijela, da li to znači da jedan dio tog kolektivnog tijela vrši nadzor nad radom drugog dijela istog tijela? Da li kod donošenja određenih odluka i zaključaka iz oblasti nadzora nad radom izvršnog direktora u donošenju tih akata izvršni direktor ima ili nema pravo glasa?“

ODGOVOR: Odredbom člana 295 Zakona o privrednim društvima propisano je da neizvršni direktori vrše nadzor nad radom izvršnih direktora. Time se jasno razdvaja nadzorna od izvršne funkcije unutar istog kolektivnog tijela – odbora direktora. Iako su svi članovi odbora direktora dio kolektivnog organa, nadzor nad izvršnim direktorima obavljaju neizvršni direktori. Kod donošenja odluka koje se odnose na nadzor nad radom izvršnih direktora, izvršni direktor nema

pravo glasa ukoliko se odluka tiče njegovog rada, odgovornosti ili ličnog interesa, u skladu sa načelom izuzeća člana organa društva u slučaju sukoba interesa, propisanim članom 50 ZoPD.

9. Primjena člana 298 - „Da li izvršni direktor budući da je član odbora direktora može da učestvuje u donošenju svih odluka iz nadležnosti odbora direktora koja je utvrđena naprijed navedenim članom, odnosno da li je izvršni direktor ravnopravan član sa ostalim članovima odbora direktora kod donošenja odluka, kvoruma, sazivanja sjednica ili je on izuzet od ostalih članova odbora direktora kod nekih od ovih radnji?

Ako odbor direktora na sjednicama daje obavezujuća uputstva izvršnim direktorima, kakav je status izvršnog direktora na tim sjednicama, da li učestvuje u glasanju kod donošenja tih uputstava?“

ODGOVOR: Izvršni direktor, kao član odbora direktora, učestvuje u donošenju odluka iz nadležnosti odbora direktora u skladu sa članom 298 Zakona o privrednim društvima, kao i svi ostali članovi odbora direktora. To znači da ima pravo da učestvuje u radu sjednica, kod utvrđivanja kvoruma, sazivanja sjednica i donošenja odluka. Međutim, izvršni direktor nema pravo glasa u slučajevima kada se odluka odnosi na njegov rad, odgovornost ili lični interes, odnosno u situacijama koje bi predstavljale sukob interesa, u skladu sa načelom izuzeća člana organa društva iz člana 50 ZoPD. Na sjednicama na kojima se daju obavezujuća uputstva izvršnim direktorima, izvršni direktor učestvuje u raspravi, ali se izuzima iz glasanja ako je odluka u vezi sa njegovim radom ili nadležnošću.

10. Primjena člana 308 - „U odnosu na stav 3 naprijed citiranog člana da li to znači da se statutom akcionarskog društva može utvrditi da mandat izvršnom direktoru traje 4 godine a ostalim članovima odbora direktora (neizvršnim direktorima i nezavisnom direktoru) da ističe na prvoj narednoj redovnoj sjednici skupštine akcionarskog društva?“

ODGOVOR: Članom 308 Zakona o privrednim društvima propisano je da se statutom društva određuje trajanje mandata članova organa upravljanja, te da se može odrediti različita dužina trajanja mandata za različite članove organa upravljanja, kao i različita dužina trajanja prvog i narednih mandata istog člana. Dakle, statutom se može predvidjeti da mandat izvršnog direktora traje četiri godine, dok mandat ostalih članova odbora direktora (neizvršnih i nezavisnog direktora) može trajati do prve naredne redovne sjednice skupštine akcionara. Ova odredba je jasna i ostavlja društvu slobodu da statutom uredi trajanje mandata u skladu sa svojim potrebama.

11. Primjena člana 311 - „Ko imenuje zamjenike, koje su njihove nadležnosti i da li se registruju u CRPS?

Budući da članove organa upravljanja (odbor direktora koji čini i izvršni direktor bira skupština akcionara), da li i njihove zamjenike bira skupština akcionara ili odbor direktora može da izabere zamjenika izvršnom direktoru i zamjenike ostalim članovima ili izvršni direktor može da izabere njegovog zamjenika a odbor direktora ostale zamjenike?“

ODGOVOR: Odredbe ovog Zakona koje se odnose na članove organa upravljanja akcionarskog društva shodno se primjenjuju i na njihove zamjenike. To znači da zamjenike imenuju isti organi koji imenuju i članove organa upravljanja. Zamjenici se registruju u Centralnom registru privrednih subjekata (CRPS). Izuzetak je jedino to što članovi nadzornog odbora ne mogu imati zamjenike.

12. Primjena člana 312 - „Da li to znači da komisija za imenovanje koja je imenovana od strane odbora direktora i koja za svoj rad odgovara odboru direktora ima pravo da ujedno i predlaže kandidata za člana odbora direktora?“

ODGOVOR: Odredbom člana 312 stav 1 tačka 3 Zakona o privrednim društvima propisano je da kandidata za člana odbora direktora, odnosno nadzornog odbora, može predložiti komisija za imenovanje, ako postoji. Ova norma je jasna i potvrđuje da komisija za imenovanje, iako je imenovana od strane odbora direktora i njemu odgovara za svoj rad, ima ovlaštenje da predlaže kandidate za članove odbora direktora.

13. Primjena člana 313 - „Da li se članovi odbora direktora biraju putem glasačkih listića i da li se na glasačkom listiću mora naglasiti koji je kandidat predložen za izvršnog direktora, koji za neizvršnog direktora a koji za nezavisnog direktora? Ako nije obaveza da se na glasačkom listiću naglasi koji je kandidat predložen za izvršnog direktora, kako onda između izabranih kandidata za članove odbora direktora da se izabere izvršni direktor?“

Da li skupština akcionara mora da izabere izvršnog direktora ako je predviđen statutom, bez obzira što vlasnici akcija imaju pravo da predlažu njihove kandidate za članove odbora direktora a među kojima se ne nalazi predloženi kandidat za izvršnog direktora, odnosno jesu li obavezni akcionari kao vlasnici akcija da pored njihovih predloženih kandidata ipak glasaju za kandidata koji je predložen za izvršnog direktora?

Ukoliko se statutom privrednog društva utvrdi da se odbor direktora sastoji od izvršnog direktora i neizvršnih direktora, ukoliko vlasnici akcija nisu obavezni da glasaju za predloženog kandidata koji bi bio izvršni direktor, kako onda da se izabere izvršni direktor?

Šta se dešava ukoliko se ne izabere izvršni direktor na sjednici skupštine akcionara i nakon ponovljenog glasanja?

Ako se isključivo kumulativno glasanje a članovi odbora direktora se biraju i u isto vrijeme da li se biraju putem glasačkih listića?

Ako se biraju pojedinačno da li se glasanje vrši podizanjem ruku odnosno da li to isključuje glasanje putem glasačkih listića?“

ODGOVOR: Statutom akcionarskog društva može se isključiti kumulativno glasanje, u kojem slučaju se članovi odbora direktora, odnosno nadzornog odbora biraju na jedan od sljedećih načina:

- svi članovi odbora direktora, odnosno nadzornog odbora biraju se u isto vrijeme, pri čemu svaki akcionar ima onoliko glasova koliko ima akcija; ili
- svaki član odbora direktora, odnosno nadzornog odbora bira se pojedinačno.

Ukoliko kumulativno glasanje nije isključeno statutom, prilikom izbora članova odbora direktora, svaka akcija sa pravom glasa daje broj glasova jednak ukupnom broju članova odbora koje imenuje skupština akcionara. Prema članu 282 ZoPD, glasanje može biti javno ili tajno. Ako je javno – može se vršiti podizanjem ruku; ako je tajno – koriste se glasački listići koji moraju biti sastavljeni tako da lice koje glasa ima jasan izbor. Na glasačkom listiću mora biti naznačeno iz kojih redova kandidata se biraju članovi odbora direktora, odnosno koji su kandidati za izvršne, koji za neizvršne, a koji za nezavisne direktore. Prema članu 312 stav 1 tačka 2 i 3 ZoPD, kandidate za člana odbora direktora mogu predložiti akcionari koji posjeduju najmanje 5% prava glasa, kao i komisija za imenovanje, ako postoji. Shodno stavu 3 člana 313 glasanje za članove odbora direktora, odnosno nadzornog odbora je uspješno ako:

1) su svi članovi odbora direktora izabrani u istom krugu glasanja;

2) su nezavisni direktori zastupljeni u istom ili većem broju od broja utvrđenog članom 296 ovog zakona, odnosno statutom akcionarskog društva;

3) je svaki od izabranih kandidata za člana odbora direktora, odnosno nadzornog odbora dobio više glasova od bilo kojeg kandidata koji nije izabran.

Dakle, svi članovi moraju biti izabrani u istom krugu glasanja, te ispunjavati sve uslove koji su zakonom predviđeni (u pogledu broja neizvršnih direktora, nezavisnog direktora i sl.).

Ukoliko ovi uslovi nijesu ispunjeni glasanje za izbor članova odbora direktora, odnosno nadzornog odbora će se ponoviti najviše dva puta na istoj sjednici skupštine, s tim da, prije ponovnog glasanja, predlagači mogu izmijeniti svoje predloge, u skladu sa poslovníkom skupštine akcionarskog društva.

14. Primjena člana 314 - „Da li se ova odredba odnosi i na izvršnog direktora budući da je i on član odbora direktora ili se on izuzima od stava 1 ovog člana i na njega se primjenjuje član 316 predmetnog zakona?“

ODGOVOR: Član 314 Zakona o privrednim društvima odnosi se na kooptaciju članova odbora direktora - odnosno na mogućnost da odbor direktora privremeno imenuje novog člana kada broj članova padne ispod propisanog, do naredne sjednice skupštine akcionara. Ova odredba se odnosi na sve članove odbora direktora, uključujući i izvršne direktore, jer su i oni po zakonu članovi odbora direktora. Međutim, član 316 predviđa poseban slučaj - kada društvo ostane bez izvršnog direktora, a njegova zamjena ne bude imenovana u roku od 60 dana od dana registracije prestanka svojstva direktora. Tada sud može postaviti privremenog zastupnika koji ima prava i obaveze izvršnog direktora do izbora novog.

15. Primjena člana 316 - „Ko će vršiti dužnosti izvršnog direktora u periodu od 60 dana do registracije u CRPS novog izvršnog direktora budući da on jedini zastupa privredno društvo?“

ODGOVOR: U periodu do registracije novog izvršnog direktora u CRPS, dužnosti izvršnog direktora može vršiti:

- Zamjenik izvršnog direktora, ako je predviđen statutom;
- Ako zamjenik nije predviđen - privremeni zastupnik koga postavlja sud po članu 316 ZoPD.

16. Primjena člana 319 - „Da li se prisustvo izvršnog direktora sjednicama odbora direktora (budući da je i on član odbora) uzima u obzir kod utvrđivanja kvoruma?“

ODGOVOR: Da.

17. Primjena člana 322 - „Iz ovog člana se ne može utvrditi da ista komisija za imenovanje ima pravo da skupštini akcionara predloži članove odbora direktora kako je utvrđeno članom 312.“

ODGOVOR: Odredbom člana 312 Zakona o privrednim društvima, u okviru poglavlja Pravo predlaganja kandidata, propisano je da komisija za imenovanje, ako postoji, može predložiti kandidata za člana odbora direktora, odnosno nadzornog odbora. Takođe, član 322 Zakona uređuje nadležnost komisije za imenovanje, precizirajući da ona može davati predloge za izbor članova organa upravljanja. Dakle, iako komisiju za imenovanje imenuje odbor direktora i ona mu odgovara za svoj rad, komisija ima pravo da predloži kandidate za članove odbora direktora skupštini akcionara, u skladu sa članom 312 Zakona.

18. Primjena člana 330 - „Da li izvršni direktor ima bezuslovno pravo na varijabilni dio naknade ili se to utvrđuje politikom naknada?“

ODGOVOR: Shodno odredbi člana 330 stav 4 Zakona o privrednim društvima, varijabilni dio naknade izvršnog direktora zavisi od ostvarenih rezultata. Dakle, izvršni direktor nema bezuslovno pravo na varijabilni dio naknade - njegova isplata se određuje u skladu sa politikom naknada i zavisi od uspjehnosti poslovanja društva i ispunjenja unaprijed definisanih kriterijuma učinka.

19. Primjena člana 331 - „Kojem organu komisija za naknade podnosi predlog za naknadu izvršnom direktoru? Je li skupštini akcionara? Može li se jednom odlukom skupštine akcionara utvrditi i naknada za neizvršne i za izvršne direktore? Ako je izvršni direktor u radnom odnosu, njemu pripada pravo na zaradu.

Ko predlaže naknadu za izvršnog direktora ako nije obrazovana komisija za naknade bez obzira na činjenicu što odbor direktora mora da obrazuje tu komisiju u skladu sa novim zakonom. Ovo iz razloga što prema važećem zakonu to nije bilo obavezno, tako da se mora prvo po novom zakonu izabrati odbor direktora a onda on da obrazuje komisiju za naknade, ali će u tom odboru biti i izvršni direktor kojem neće biti u trenutku njegovog izbora određena visina naknade (zarade za njegov rad)?“

ODGOVOR: Komisija za naknade podnosi predlog odboru direktora u vezi sa naknadom izvršnom direktoru. Ne može se jednom odlukom skupštine odrediti naknada i neizvršnim i izvršnim direktorima, jer se naknade neizvršnim direktorima, odnosno članovima odbora direktora i nadzornog odbora, utvrđuju statutom ili odlukom skupštine, dok se naknade izvršnim direktorima uređuju posebno, na predlog komisije za naknade, u skladu sa politikom naknada. Prema članu 326 Zakona o privrednim društvima, skupština akcionarskog društva usvaja politiku naknada, kojom se uređuju načela i kriterijumi za utvrđivanje naknada članovima odbora direktora, nadzornog i upravnog odbora, a može se odnositi i na druga lica, uključujući izvršne direktore. Ukoliko društvo još nije obrazovalo komisiju za naknade, do njenog formiranja odbor direktora odlučuje o predlogu naknade izvršnom direktoru, vodeći računa o zakonskim odredbama i postojećoj praksi. Ako akcionarsko društvo nema politiku naknada ili skupština nije usvojila predloženu politiku, društvo će nastaviti isplatu naknada po dosadašnjoj praksi, uz obavezu da se na prvoj narednoj sjednici skupštine ta politika usvoji.

20. „Novim zakonom, u članu 405 navedeno je da su organi DOO skupština DOO i direktor, a da se statutom DOO može predvidjeti da društvo umjesto direktora ima odbor direktora. Budući da se iz citirane odredbe ne može nedvosmisleno utvrditi da li u situaciji kada društvo želi da ima odbor direktora, direktor i odbor direktora isključuju jedno drugo ili je moguće da pored skupštine koja je svakako obavezan organ, zadržimo i odbor direktora (koji čine predstavnici naših osnivača) i čije bi nadležnosti bile definisane statutom u skladu sa zakonom, kao i direktora društva.“

ODGOVOR: Zakon predviđa alternativu - društvo ima ili direktora ili odbor direktora, ali ne i oba organa istovremeno. Odbor direktora, kada se uvede statutom, zamjenjuje funkciju direktora i preuzima njegove nadležnosti. Ovo rješenje potvrđuje i član 431 Zakona, prema kojem se, u slučaju kada društvo sa ograničenom odgovornošću ima odbor direktora, na taj odbor shodno primjenjuju odredbe o direktoru DOO i o odboru direktora kod jednodomnog upravljanja akcionarskim društvom. Iz toga proizilazi da: društvo može imati skupštinu i direktora, ili skupštinu i odbor direktora (koji može uključivati izvršne i neizvršne direktore, u skladu sa čl. 292-295 Zakona), ali ne istovremeno i direktora i odbor direktora, jer bi to dovelo do preklapanja funkcija i nadležnosti, što zakon ne predviđa.

21. „Članom 141 propisano je da statut akcionarskog društva mora biti usaglašen sa osnivačkim aktom tog društva u trenutku registracije osnivanja akcionarskog društva u CRPS, o čemu se staraju osnivači akcionarskog društva, dok je članom 364 propisano je da se na odnos osnivačkog akta i statuta društva sa ograničenom odgovornošću primjenjuje navedeni član 141.“

ODGOVOR: Odredbe člana 141 i člana 364 ZoPD odnose se na to da u trenutku registracije osnivanja AD odnosno DOO osnivački akt i statut moraju biti usaglašeni. Usklađivanje sa novim ZoPD vrši se tako što se statut društva usklađuje sa odredbama novog zakona.

22. „Prema Članu 4 stav 1 Zakona o privrednim društvima ovaj zakon se primjenjuje i na privredna društva osnovana u skladu sa posebnim zakonom. Član 363 Zakona o tržištu kapitala propisuje da je Centralno klirinško depozitarno društvo AD pravno lice

koje se osniva i posluje u skladu sa tim zakonom i zakonom kojim se uređuje organizacija privrednih društava. Član 366 Zakon o tržištu kapitala propisuje da CKDD ima skupštinu, odbor direktora i izvršnog direktora, a izvršni direktor ne može biti član odbora direktora. Kako da društvo uskladi poslovanje sa Zakonom o privrednim društvima u dijelu sistema upravljanja i organa upravljanja, ako mu Zakon o tržištu kapitala nameće da mora da ima odbor direktora i izvršnog direktora koji ne može biti član odbora direktora? Koji zakon ima primat u pogledu sistema upravljanja i organa upravljanja društvom, s obzirom da je Zakon o tržištu kapitala lex specialis za tržište kapitala?”

ODGOVOR: Zakon o tržištu kapitala ima primat nad Zakonom o privrednim društvima u pogledu sistema upravljanja CKDD. Zbog toga: 1) CKDD ne usklađuje sistem upravljanja po ZoPD u dijelu organa upravljanja. 2) CKDD mora zadržati odbor direktora i izvršnog direktora, jer je to obavezno po članu 366 ZTK. 3) ZoPD se primjenjuje samo na pitanja koja ZTK izričito ne uređuje (supsidijarno).

23. „Ukoliko društvo statutom, u skladu sa članom 313 ZoPD isključi kumulativno glasanje, da li to znači da može statutom predvidjeti oba načina iz člana 313 stav 5, pa na konkretnoj sjednici izabrati jedan od dva predviđena načina, ili se mora statutom odlučiti samo za jedan od njih?”

ODGOVOR: Ako društvo statutom isključi kumulativno glasanje, statut mora izričito izabrati samo jedan od dva načina izbora iz člana 313 stav 5 ZoPD.

24. „Da li je Društvo u obavezi da na vratima svake kancelarije, u kojima zaposleni obavljaju redovne radne zadatke, istakne poslovno ime u skladu sa članom 29 stav 2 predmetnog Zakona?”

ODGOVOR: Ne. Društvo nije u obavezi da ističe poslovno ime na vratima svake pojedinačne kancelarije u kojima zaposleni rade. Dovoljno je da poslovno ime bude istaknuto na ulazu u poslovni prostor društva.

25. „Članom 292 stav 5 predmetnog Zakona propisano je da: „Odbor direktora javnog akcionarskog društva mora imati većinu neizvršnih direktora.”, dok je članom 296 stav 3 propisano da: „Javno akcionarsko društvo mora da ima najmanje jednog nezavisnog direktora.”, te nam treba pojašnjenje da li se ova dva člana tumače na način da su svi neizvršni direktori istovremeno i nezavisni direktori, ili samo jedan od neizvršnih direktora mora biti nezavisni direktor?”

ODGOVOR: Dovoljno je da najmanje jedan neizvršni direktor bude i nezavisni direktor.

26. „Da li se svi članovi Odbora direktora i izvršni direktor kao i njegovi pomoćnici do 31.03.2025. godine moraju prvo razriješiti, kako bi nakon toga bili izabrani “novi” članovi? Da li je moguće da se na istoj sjednici i razješavaju postojeći i biraju “novi”? Kakve su obaveze Osnivača i Društva prema sadašnjim članovima organa upravljanja i direktoru i pomoćnicima ako se budu razriješili (što je ujedno i razrješenje prije isteka mandata ali ne njihovom krivicom), te ne budu opet izabrani na iste funkcije?”

ODGOVOR: Mandat postojećim članovima organa upravljanja društva prestaje izborom novih organa upravljanja na sjednici skupštine koja se saziva radi usklađivanja sa novim Zakonom o privrednim društvima. Mogu se na istoj sjednici razriješiti postojeći članovi postojećih organa upravljanja i imenovati novi članovi. Obaveze društva prema članovima organa upravljanja kojima je prestao mandat zavise od toga što je predviđeno ugovorom koji je zaključen sa ovim licima.

27. „Ukoliko se kod jednočlanih društava sa ograničenom odgovornošću čiji je osnivač Glavni grad Statutom propiše da su organi Skupština privrednog društva i Odbor direktora, da li se Ugovor o radu može zaključiti sa Predsjednikom Odbora, kako bi on bio i ovlašćeni zastupnik Društva ili se Ugovor o radu zaključuje samo sa generalnim direktorom? Ko bira ko će od izvršnih direktora biti ovlašćeni zastupnik, Odbor direktora ili Skupština, ako ih nema 3 i ne mogu formirati izvršni odbor, već ih ima 2?“

ODGOVOR: Radni odnos i ovlašćenje za zastupanje nijesu međusobno povezani, odnosno lice može biti ovlašćeno da zastupa društvo a da istovremeno ne mora biti u radnom odnosu. Predsjednik odbora direktora može biti u radnom odnosu. Shodno članu 293, stav 2, statutom se predviđa ko će od izvršnih direktora zastupati društvo.

28. „Kakav će dalji status imati izvršni direktor u društvu tj. da li se izvršni direktor kojem mandat neće isteći prije početka primjene novog zakona, a koji je izabran u skladu sa odredbama važećeg zakona morati da se razriješi, pa da se ponovo imenuje kao Direktor (ukoliko se društvo odluči da ima Direktora, a ne Odbor direktora) ili je dovoljno da se odlukom Osnivača konstatuje da je osoba bila imenovana za Izvršnog direktora za određeni period, te da se usljed novog Zakona o privrednim društvima ta osoba imenuje za Direktora, uz navođenje trajanja mandata. Takođe, šta je još potrebno da navedena odluka sadrži.“

ODGOVOR: Izvršnom direktoru kome mandat još traje utvrdiće se prestanak mandata, a zatim ponovo može biti imenovan za direktora, jer novi ZoPD zahtijeva usklađivanje funkcije i naziva. Nije dovoljno samo konstatovati da se ranije imenovani izvršni direktor sada smatra direktorom.

29. „Da li se u situaciji kada se društvo odluči da ima samo Direktora, Odbor direktora razrješava ili je dovoljno da se odlukom Osnivača konstatuje da usljed novog Zakona o privrednim društvima Odbor direktora prestaje da postoji? Takođe, šta je još potrebno da navedena odluka sadrži.“

ODGOVOR: Članovi Odbora direktora se razrješavaju, a usljed ukidanja Odbora direktora kao organa društva.

30. „Da li je uz Statut, Izjavu o usklađenosti Statuta i Odluci o promjeni Statuta potrebno još nešto dostaviti od dokumentacije koja se odnosi na promjenu Statuta, te da li je dovoljno da navedena dokumentacija bude u originalu, odnosno u elektronskom obliku potpisana elektronskim potpisom?“

ODGOVOR: Potrebno je dostaviti i odluku o izboru novih organa upravljanja.

31. „Da li komisija za imenovanja koja po Zakonu ne supstituiše nadležnosti odbora može biti ravnopravni predlagač kandidata za člana odbora na skupštini, sa direktnim

vlasnikom kapitala (akcionarom) ili predstavnicima vlasnika (odborom), odnosno da li se u kontekstu zakonskih nadležnosti podrazumijeva prosljeđivanje predloga za kandidata preko odbora, čime se, pak, integrišu predlagači iz čl. 312 st. 1 tač. 2 i 3?”

ODGOVOR: Komisija za imenovanja ima pravo da neposredno predloži kandidata za člana odbora direktora na skupštini akcionara, jer čl. 312 st. 1 tač. 3 ZoPD izričito predviđa takvu mogućnost.

32. „Kako obezbijediti zakonske uslove i sprovesti kumulativno glasanje kada ostavka jednog člana odbora ne proizvodi razješenje svih članova (koji su u mandatu, npr. 4 g.), već se korišćenjem instituta zamjenika (koje pravo nemaju članovi nadzornog odbora shodno čl.311 st.2) ili kooptacije (čl.314) imenuje lice koje će vršiti dužnost nedostajućeg člana do imenovanja novog člana odbora od strane skupštine, odnosno da li je u tom slučaju primjerenije primijeniti čl.313 st.5 tač.2 (i isti dalje razraditi Statutom i Poslovnikom o radu Skupštine)?“

ODGOVOR: Kumulativno glasanje se primjenjuje samo kada se bira cijeli odbor direktora ili više članova odbora direktora istovremeno. Kada jedan član podnese ostavku, popuna preko zamjenika ili kooptacije ne aktivira kumulativno glasanje. U takvim slučajevima primjenjuje se čl. 313 st. 5 tač. 2, a Statut i Poslovnik o radu Skupštine moraju precizirati proceduru izbora nedostajućeg člana.

33. „Da li se statutom društva može propisati da Upravni odbor donosi odluke većinom glasova svih članova UO (kao vid zajedničkog vođenja poslova AD)?“

ODGOVOR: Da.

34. „Da li se statutom može propisati da društvo zastupa Generalni direktor/Predsjednik Upravnog odbora u skladu sa odlukama UO, te da se u svakoj odluci UO ovlasti Generalni direktor/Predsjednik UO da potpiše odluku i sprovede donesenu odluku (potpiše npr.ugovor ili drugi akt)?“

ODGOVOR: Statutom se može propisati da jedan član (generalni direktor) zastupa društvo i potpisuje sve akte na osnovu odluka UO.

35. „Da li je neophodno da se u slučaju da se može propisati statutom mogućnost iz pitanja br.2, nužno da pored Generalnog direktora odluku odnosno akt koji se prilikom zatupanja sprovodi po svakoj odluci potpiše pored Generalnog direktora i još jedan član UO?“

ODGOVOR: Drugi potpis NIJE obavezan, osim ako statut to izričito zahtijeva.

36. „Da li se može propisati statutom da mandat prvom sazivu Nadzornog odbora traje do druge redovne sjednice skupštine akcionara, a svaki naredni mandat da traje do redovne godišnje skupštine akcionara? Ovo pitam iz praktičnih razloga obzirom da se prvi saziv mora izabrati do 31.03.2026.g, a da prva redovna skupština koja će biti održana po novom Zakonu i Statutu se mora održati do kraja juna mjeseca?“

ODGOVOR: Zakon dozvoljava da statut različito uredi trajanje prvog i narednih mandata članova Nadzornog odbora, pa se mandat prvog saziva može odrediti do druge redovne skupštine, a svi naredni do redovne godišnje skupštine.

37. „Da li je moguće na jednoj skupštini akcionara prvo usvojiti statut, pa nakon toga pod sledećom tačkom dnevnog reda izvršiti izbor članova nadzornog odbora ili je neophodno sprovesti dvije skupštine akcionara u kojoj situaciji bi se na prvoj usvojio statut, a na drugoj vršio izbor članova nadzornog odbora?“

ODGOVOR: Izbor NO na istoj sjednici je potpuno validan i biće prihvaćen u registru, jer je potpuno zakonito da se prvo usvoji statut, zatim, odmah u nastavku iste sjednice, izaberu novi organi upravljanja.

38. „Šta raditi u situaciji ukoliko društvo ima dva izvršna direktora i ne želi da imenuje trećeg? Nejasno ko zastupa društvo i ko se prijavljuje u Poresku upravu za zakonskog zastupnika društva? Da bi društvo zastupao generalni direktor nophodna su tri člana, a u ovoj situaciji su dva?“

ODGOVOR: Društvo nije dužno da imenuje trećeg, a pitanje zastupanja i utvrđivanje ovlašćenja izvršnih direktora je ostavljeno društvu da slobodno reguliše kako smatra cjelishodnim (mogu oba izvršna direktora biti ovlašćena da zastupaju pojedinačno, može biti samo jedan od njih ovlašćen da zastupa društvo pojedinačno i sl.).

39. „Da li Statuti trebaju da budu ovjereni i kada je u pitanju promjena u društvu ili samo prilikom osnivanja?“

ODGOVOR: U slučaju AD statut mora biti potvrđen od strane notara i u slučaju promjena. Kod DOO se ne zahtijeva potvrđivanje statua od strane notara.

40. „Da li kod jednočlanog društva sa ograničenom odgovornošću (kod kojeg je osnivač 100% fizičko lice), koje je ujedno i veliko pravno lice, funkciju direktora i skupštine može obavljati isto lice? Da li ovo društvo mora imati odbor direktora ili je za usklađenost sa novim Zakonom dovoljno da to društvo ima skupštinu i direktora?“

ODGOVOR: Zakon ne predviđa dodatne obaveze za velika pravna lica, te se ostavlja sloboda vlasnicima da uredi pitanje organa upravljanja. Ovo društvo shodno odredbama ZoPD-a ne mora imati odbor direktora, a član koji ima 100% udjela u društvu može istovremeno biti i direktor.

41. „Pojašnjenje u vezi sa organima upravljanja kod “grupe” privrednih društava. Naime, član 530-541 ZoPD reguliše pojam grupe. S tim u vezi, da li postoje organi upravljanja u grupi? Takođe, da li postoji razlika u dodatnim ovlašćenjima matičnog društva?“

ODGOVOR: Grupa nema posebne organe upravljanja. Matično društvo ima prava da daje obavezujuća uputstva organima upravljanja zavisnih društava, u okvirima predviđenim zakonom.

42. „Odredbom člana 205 stav 1 Zakona predviđeno je: Poslije donošenja odluke o raspodjeli dividendi, akcionar kome treba da bude isplaćena dividenda postaje povjerilac društva za iznos te dividende. Da li iz navedene odredbe proizilazi da je isplata dividende obligaciono-pravne prirode, odnosno da se povjerilac dividende tretira kao svaki povjerilac novčanog duga, uključujući da isplata dividende podliježe institutu zastarjelosti, te ukoliko da, da li je isto važeće i po dosadašnjim Zakonima o privrednim društvima?“

ODGOVOR: Ova odredba je konzistentno riješena u svim dosadašnjim zakonima. Suština je u tome da vlasnik nema prava na potraživanje dividende (odnosno dijela profita društva) bez

obzira što je društvo ostvarilo profit, već pravo na isplatu dobija tek ukoliko se donese odluka o podjeli dividende. Nakon donošenja odluke sama isplata jeste obligaciono-pravne prirode.

43. „Ako javno akcionarsko društvo zahtijeva prelazak iz jednog u drugi segment regulisanog tržišta u kojem slučaju mu prethodi donošenje odluke skupštine akcionara o tome, da li bi bio osnovan zahtjev akcionara za otkup njegovih akcija od akcionarskog društva ukoliko je na sjednici skupštine akcionarskog društva bio uzdržan ili je glasao protiv te odluke?“

ODGOVOR: Ukoliko je u pitanju samo promjena segmenta regulisanog tržišta, ali ne i povlačenje sa regulisanog tržišta, u tom slučaju uslov za otkup ne bi bio ispunjen.

44. „Da li kod dvodnog upravljanja javnog akcionarskog društva nadzorni odbor mora da ima najmanje jednog nezavisnog direktora?“

ODGOVOR: Zakon nije propisao da nadzorni odbor kod javnog akcionarskog društva mora imati najmanje jednog nezavisnog direktora.

45. „Da li se u slučajevima gdje je Zakonom o osiguranju propisano u koliziji sa Zakonom o privrednim društvima primjenjuje Zakon o osiguranju kao Lex specialis (primjer: po Zakonu o osiguranju čl.50 Izvršni direktor ne smije da bude član odbora direktora tog društva dok po Zakonu o privrednim društvima čl.292 Članovi odbora direktora mogu biti izvršni i neizvršni direktori?“

ODGOVOR: ZoPD na opšti način reguliše materiju kompanijskog prava. Posebni zakoni mogu propisivati posebne uslove koji se razlikuju od onih predviđenih ZOPD-om.

46. „Da li javno akcionarsko društvo može imati samo tri člana Odbora direktora?“

ODGOVOR: Da.

47. „Da li se pod pojmom neizvršni direktori podrazumijevaju članovi odbora direktora?“

ODGOVOR: Neki od članova odbora direktora mogu biti neizvršni direktori.

48. „Da li se pod pojmom nezavisni direktori (čl.296 ZoPD) podrazumijevaju nezavisni Član Odbora direktora (u smislu člana 156 Zakona o privrednim društvima"Sl.list CG" br. 65/20)?“

ODGOVOR: Da.

49. „Da li se može donijeti odluka o primjeni Kodeksa korporativnog upravljanja, Komisije za tržište kapitala, za akcionarsko društvo u osiguranju?“

ODGOVOR: Član 345 Zakona daje mogućnost da društvo donese odluku o primjeni nekog kodeksa korporativnog upravljanja.

50. „Da li lice koje je zaposleno u privrednom društvu koje je osnivač drugog društva, može biti član odbora direktora tog drugog -zavisnog Društva?“

ODGOVOR: Da.